IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/975

z dne 6. julija 2020

o odobritvi sporazumov in odločitev o ukrepih za stabilizacijo trga v vinskem sektorju

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ([1]) ter zlasti člena 222 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Unija je vodilna svetovna proizvajalka vina. V tržnih letih od 2014/2015 do 2018/2019 je povprečna letna proizvodnja vina v Uniji znašala 167,6 milijona hektolitrov. Tržno leto za vinski sektor traja od 1. avgusta do 31. julija naslednjega leta. Unija predstavlja 45 % svetovnih vinorodnih območij, 65 % svetovne proizvodnje, 60 % svetovne potrošnje in 70 % izvoza v tretje države. Glede na obseg proizvodnje so v Uniji med prvimi petimi vinogradniškimi državami v padajočem vrstnem redu naslednje države: Italija, Francija, Španija, Nemčija in Portugalska.

(2) Zaradi trenutne pandemije COVID-19 in obsežnih omejitev gibanja oseb, ki so jih uvedle države članice, se pridelovalci vinskega grozdja in proizvajalci vina soočajo z gospodarskimi motnjami, ki povzročajo finančne težave in težave z denarnim tokom.

(3) Širjenje bolezni in vzpostavljeni ukrepi omejujejo razpoložljivost delovne sile, kar ogroža zlasti faze proizvodnje, predelave in prevoza vinskega grozdja in vina.

(4) Zaradi obveznega zaprtja restavracij, hotelov in barov ter odpovedi slovesnosti in praznovanj, kot so poroke, rojstni dnevi in poslovni dogodki v Uniji in tretjih državah, so se za več mesecev ustavile dejavnosti gostinskega in nastanitvenega sektorja ter sektorja priložnostne priprave in dostave hrane. Poleg tega so bili od marca 2020 v večini držav članic zelo moteni tudi turistični sektor in dejavnosti enološkega turizma, kot so pokušnje, sejmi in nakupi ter potrošnja pri viru.

(5) Zato je prišlo do znatnih sprememb v vzorcih povpraševanja po vinu. Povpraševanje potrošnikov se je preusmerilo v domačo potrošnjo vina. Medtem ko so potrošniki povečali domačo potrošnjo nekaterih vinskih proizvodov, tako povečana domača potrošnja ni izravnala upada povpraševanja v gostinskem in nastanitvenem sektorju ter sektorju priložnostne priprave in dostave hrane.

(6) Zaradi zaprtja restavracij in drugih gostinskih in nastanitvenih obratov so proizvajalci vina utrpeli zmanjšanje prometa. V Nemčiji so proizvajalci vina zaradi ustavitve prodaje restavracijam v prvem četrtletju leta 2020 izgubili 50 % prometa. Zmanjšala se je tudi prodaja specializiranim enotekam, ki pogosto tržijo vina višje kakovosti, in sicer za 23 %. Glede na ocene industrije za celotno Unijo se je zaradi zaprtja restavracij, barov in hotelov od začetka zapiranja restavracij sredi marca do konca maja 2020 količina prodanega vina zmanjšala za 30 %, vrednost pa se je zmanjšala za 50 % v primerjavi s prodajo pred zaprtjem.

(7) Kljub nedavni sprostitvi nekaterih ukrepov in nekaterih omejitev gibanja, vključno s ponovnim odpiranjem restavracij ter gostinskih in nastanitvenih obratov, se ne pričakuje, da se bo položaj v naslednjih šestih mesecih normaliziral. Restavracije ter drugi gostinski in nastanitveni obrati bodo morali spoštovati ukrepe za omejevanje socialnih stikov, ki omejujejo število strank. Poleg tega v številnih državah članicah še vedno obstajajo nekatere omejitve glede velikosti družabnih srečanj, vključno z zasebnimi dogodki, kot so poroke, na katerih se vino tradicionalno uživa.

(8) V svetovnem turizmu, ki naj bi v drugem četrtletju leta 2020 doživel 70-odstotni padec prometa, se prav tako ne pričakuje, da se bo v naslednjih šestih mesecih zadostno nadomestila izguba zaradi ustavljene potrošnje v restavracijah v obdobju, ko so veljale obsežne omejitve gibanja.

([1]) UL L 347, 20.12.2013, str. 671.

(9) Na splošno se ocenjuje, da bo potrošnja vina v Uniji v tržnem letu 2019/2020 padla na 108 milijonov hektolitrov. To je skupno zmanjšanje potrošnje za več kot 8 % v tržnem letu 2019/2020 v primerjavi s povprečjem zadnjih 5 tržnih let.

(10) Izvoz v tretje države je še posebej pomemben za vinski sektor Unije. Leta 2019 je izvoz znašal 12,1 milijarde EUR. Med pandemijo COVID-19 so na izvoz vplivali logistični izzivi in tudi zmanjšanje potrošnje zaradi omejitev gibanja, ki so bile uvedene tudi v tretjih državah. Izbruh pandemije COVID-19 na Kitajskem je povzročil znatno prezasedenost kitajskih pristanišč in drugod, pa tudi pogosteje (delno) preklicane plovbe, zaradi česar se je število kontejnerjev zmanjšalo, cene so se znatno povečale, izvozniki pa so morali odložiti pošiljanje svojih pošiljk. Poleg tega so na izvoz vina Unije že negativno vplivale povečane uvozne dajatve, ki so jih ZDA uvedle za uvoz nekaterih vin iz Unije. Od oktobra 2019 so ZDA, ki so glavni izvozni trg Unije, za mirna vina Unije uvedle 25-odstotne uvozne dajatve *ad valorem*.

(11) Na splošno se pričakuje, da se bo izvoz vin Unije v tretje države v tržnem letu 2019/2020 zmanjšal za 14 % v primerjavi s prejšnjim tržnim letom in v primerjavi s povprečjem zadnjih petih tržnih let. V primerjavi z majem 2019 se je izvoz francoskih, italijanskih in španskih vin v tretje države maja 2020 znatno zmanjšal: izvoz francoskih vin v tretje države se je zmanjšal za 33 % v količini in za 55 % v vrednosti; izvoz italijanskih vin v tretje države se je zmanjšal za 22 % v količini in za 26 % v vrednosti; izvoz španskih vin v tretje države se je zmanjšal za 63 % v količini in za 43 % v vrednosti. Na podlagi istih referenčnih obdobij je bil zlasti prizadet izvoz penečih vin. Po ocenah vinarske industrije se je maja 2020 izvoz šampanjca v ZDA in na Kitajsko zmanjšal za 64 % v količini in za 55 % v vrednosti, izvoz prosecca v tretje države se je zmanjšal za 27 % v količini in 32 % v vrednosti, izvoz cave v tretje države pa se je zmanjšal za 40 % v količini in vrednosti.

(12) Poleg tega so trenutno velike količine vina v skladiščih zaradi izjemnega pridelka 174,4 milijona hektolitrov v tržnem letu 2018/2019, s katerim so se začetne zaloge v tržnem letu 2019/2020 povečale za 14 % v primerjavi s tržnim letom 2018/2019. Neprodano vino bo treba skladiščiti.

(13) Navedene okoliščine so privedle do opredelitve teh dogodkov kot obdobja hudega tržnega neravnovesja.

(14) Da bi pridelovalcem vinskega grozdja in proizvajalcem vina pomagali najti ravnovesje v tem obdobju hudega tržnega neravnovesja, je primerno začasno za šest mesecev dovoliti sporazume in odločitve kmetov, združenj kmetov, združenj takih združenj, priznanih organizacij proizvajalcev, združenj priznanih organizacij proizvajalcev in priznanih medpanožnih organizacij v sektorju proizvodnje vinskega grozdja in vina. Ti ukrepi vključujejo: (i) predelavo in obdelavo; (ii) skladiščenje; (iii) skupno promocijo; (iv) zahteve glede kakovosti in (v) začasno načrtovanje proizvodnje.

(15) Takšni sporazumi in odločitve bi lahko vključevali na primer: (i) predelavo vina za druge namene, kot je destilacija vina v alkohol; (ii) ustvarjanje in iskanje skladiščnih zmogljivosti za povečanje količine vina, ki se uskladišči; (iii) spodbujanje potrošnje vina; (iv) skupno določanje zahtev glede kakovosti, ki bi omejevale trženje vin na tista, ki te zahteve spoštujejo, in (v) načrtovanje ukrepov za zmanjšanje količine za prihodnjo letino.

(16) Vsak sporazum ali odločitev bi bilo treba začasno odobriti za šest mesecev. Prihajajoča trgatev za tržno leto 2020/2021, ki se začne avgusta 2020, in obdobje novoletnih praznovanj, ko se uživajo in izvažajo zlasti visokokakovostna vina in peneča vina, sta obdobji, v katerih lahko pričakujemo največji učinek navedenih ukrepov.

(17) V skladu s prvim pododstavkom člena 222(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 se odobritev izda pod pogojem, da ne ogroža delovanja notranjega trga ter so sporazumi in odločitve namenjeni izključno stabilizaciji sektorja. Ti posebni pogoji izključujejo sporazume in odločitve, ki neposredno ali posredno povzročajo delitev trgov, diskriminacijo na podlagi državljanstva ali določanje cen. Če sporazumi in odločitve ne izpolnjujejo teh pogojev ali ne izpolnjujejo več teh pogojev, se za te sporazume in odločitve uporablja člen 101(1) Pogodbe.

(18) Odobritev iz te uredbe bi morala zajemati ozemlje Unije, saj je hudo tržno neravnovesje skupno celotni Uniji.

(19) Da bi lahko države članice ocenile, ali sporazumi in odločitve v zvezi s proizvodnjo vinskega grozdja in vina ne ogrožajo delovanja notranjega trga in so namenjeni izključno stabilizaciji vinskega sektorja, bi bilo treba pristojnim organom države članice, vključno z njenimi organi za konkurenco, ki ima največji delež ocenjenega obsega proizvodnje vinskega grozdja in vina, ki ga zajemajo navedeni sporazumi ali odločitve, predložiti informacije o sklenjenih sporazumih in sprejetih odločitvah, o obsegu proizvodnje vinskega grozdja in vina ter obdobju, ki ga zajemajo.

(20) Zaradi hudega tržnega neravnovesja, potrebe po upoštevanju obstoječih zalog vina, upada potrošnje in izgube izvoznih trgov ter zaradi pomoči vinskemu sektorju pri okrevanju v obdobju sproščanja omejitev zaradi COVID-19, vključno v obdobju do novoletnih praznovanj in po njem, bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi.

(21) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za skupno ureditev kmetijskih trgov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Brez poseganja v člen 152(1a), člen 209(1) in člen 210(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 so kmetje, združenja kmetov, združenja takih združenj, priznane organizacije proizvajalcev, združenja priznanih organizacij proizvajalcev in priznane medpanožne organizacije pooblaščeni za sklepanje sporazumov o proizvodnji vinskega grozdja in vina ter sprejemanje skupnih odločitev o proizvodnji vinskega grozdja in vina ter predelavi in obdelavi, skladiščenju, skupni promociji, zahtevah glede kakovosti in začasnem načrtovanju proizvodnje v obdobju šestih mesecev od začetka veljavnosti te uredbe.

Člen 2

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da sporazumi in odločitve iz člena 1 ne ogrožajo pravilnega delovanja notranjega trga in so namenjeni izključno stabilizaciji vinskega sektorja.

Člen 3

Geografsko območje te odobritve je ozemlje Unije.

Člen 4

1. Takoj ko so sklenjeni sporazumi ali sprejete odločitve iz člena 1, zadevni kmetje, združenja kmetov, združenja takih združenj, priznane organizacije proizvajalcev, združenja priznanih organizacij proizvajalcev in priznane medpanožne organizacije navedene sporazume ali odločitve sporočijo pristojnim organom države članice, ki ima največji delež ocenjenega obsega proizvodnje vinskega grozdja in vina, ki ga zajemajo navedeni sporazumi ali odločitve, pri čemer se navede naslednje:

(a) ocenjeni obseg proizvodnje vinskega grozdja in vina, ki ga zajemajo sporazumi ali odločitve;

(b) pričakovano obdobje izvajanja.

2. Najpozneje 25 dni po koncu šestmesečnega obdobja iz člena 1 zadevni kmetje, združenja kmetov, združenja takih združenj, priznane organizacije proizvajalcev, združenja priznanih organizacij proizvajalcev in priznane medpanožne organizacije pristojnim organom iz odstavka 1 tega člena sporočijo obseg proizvodnje vinskega grozdja in vina, ki ga sporazumi ali odločitve dejansko zajemajo.

3. V skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/1185 ([2]) države članice Komisiji sporočijo naslednje:

(a) najpozneje pet dni po koncu vsakega enomesečnega obdobja sporazume in odločitve, ki so jim bili v skladu z odstavkom 1 sporočeni v navedenem obdobju;

(b) najpozneje 30 dni po koncu šestmesečnega obdobja iz člena 1 pregled sporazumov in odločitev, izvedenih v navedenem obdobju.

Člen 5

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 6. julija 2020

Za Komisijo
Predsednica
Ursula VON DER LEYEN

([2]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1185 z dne 20. aprila 2017 o določitvi pravil za uporabo uredb (EU) št. 1307/2013 in (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pošiljanjem informacij in dokumentov Komisiji ter o spremembi in razveljavitvi več uredb Komisije (UL L 171, 4.7.2017, str. 113).